

Zahradní restaurace v minulosti

01.06.2020

Po odeznění restrikcí můžeme pomalu vyrazit na předzahrádky restaurací. Ty lákají kolemjdoucí k posezení a občerstvení v metropoli už od 19. století.

V teplé jarní a letní dny vycházeli lidé na procházku před městské brány Prahy. V našem případě před Novou bránu, kde na bývalém popravišti, zrušeném roku 1787 na základě výnosu Josefa II. o ukončení trestu smrti, zůstala opuštěná kaple sv. Dismase, v níž se odsouzcenci loučili se životem. Tu po odsvěcení ve stejném roce koupil novoměstský radní Jan Douša. Přestavěl ji a otevřel v ní zájezdní hostinec. Ten pak v roce 1814 prodal úředníku pražského magistrátu Antonínu Krenovi, který dříve nevlídné místo proměnil v lokalitu, již Pražané vyhledávali v touze po odpočinku a dobrém pivu. Idyla skončila na začátku roku 1842, kdy začaly přípravné práce na vybudování technického zázemí budoucího státního (Masarykova) nádraží. Budovy v Krenových sadech byly zbořeny a majitel si za odstupné od dráhy postavil nový objekt s restaurací — Krenův dům. Ten stojí dodnes v Husitské ulici čp. 42. Hostinec, který v budově sídlil od jejího postavení, se různě stěhoval, až skončil v přístavku domu blízko mostu (Malé Hrabovky). Zde se až roku 1935 točilo benešovské pivo.

V roce 1893 byly na Vítkově dokončeny veřejné sady a při té příležitosti byl otevřen obecní dům s hostincem. Ten měl rozsáhlé verandy s letní restaurací, k čemuž patřila i zahrada s obsluhou pro dva tisíce hostů. Skoro denně tu koncertovaly civilní a vojenské kapely. Ke svým akcím ji využívaly také různé spolky. V roce 1903, kdy se otevřely městské lázně, tu vznikl zasklený můstek, umožňující návštěvníkům lázní strávit odpočinek po koupeli příjemným posezením. To skončilo před rokem 1930, kdy zázemí zahradní restaurace vyhořelo a tím se uvolnilo místo pro sídlo Vojenského historického ústavu.

Další vyhledávané zahradní občerstvení na Poděbradově (Koněvově) třídě sídlilo naproti žižkovské sokolovně. Šlo o jednopatrový pavlačový dům, který měl na své zahradě restauraci U Zlatého soudku. Ta stejně jako další podobná zařízení sloužila nejen ke konzumaci piva, ale hrálo se tu také divadlo. V letech před první světovou válkou se v areálu konala kinematografická představení, politické strany i jiné spolky tu mívaly své schůze. Po roce 1918 prodal majitel Hájek dům Jednotě českobratrské, která na dvoře postavila svou modlitebnu. Konstrukci i interiér navrhl architekt Bohumír Kozák. Celá stavba byla dokončena v roce 1922, avšak již kolem roku 1930 byla i s domem zbourána. Hned po tom započala stavba nové moderní budovy s modlitebnou. Zařízení slouží církvi dodnes.

Zahradní restaurace byly také na Ohradě, Vackově a Chmelnici. Všude tam se Pražané a Žižkované bavili a tancovali. Chodívali tam jednotlivé páry, členové spolků pak někdy i v průvodech a s hudbou. Tyto zábavy, jejichž tradice má původ na počátku 19. století a přežila i obě světové války, skončily v 50. letech 20. století.

Majitelé zahradních restaurací již tehdy vedli konkurenční boj. Například v inzerátu zahradního hostince na

Ohradě čteme, že „o dobře vyleželé a studené pivo, jakož i chutně upravená jídla jest co nejpečlivěji postaráno. Zahrada poskytuje příjemnou procházku a krásnou vyhlídku a obzvláště příjemné rejdiště pro děti na nově upraveném trávníku“. Později na nové Ohradě pan Štajnc lákal tancechtivé návštěvníky na největší taneční parket v Praze. Aby tomu tak bylo, nechal svými zaměstnanci tajně přeměřit rozměry parketu ve Šlechtově restauraci ve Stromovce a svůj taneční plac pak zbudoval o něco větší.

Dál si všimneme ještě tři restaurací, a to v bezprostřední blízkosti Olšanských hřbitovů. Na tehdejším Radešínově náměstí č. 19 byla už v době, kdy Olšany byly samostatnou obcí, hospoda U Zeleného stromu. Majitel Olšanského rybníka zbohatl v době, kdy začala stavba Žižkova a umožnila těžit z rybníka písek. Z výnosu těžby pak hospodu zvelebil a ta se stala cílem vyhledávaným návštěvníky hřbitovů a také nejrůznějšími spolky. Pověstný byl i zdejší kuželník a akvárium. Podnik zanikl kolem roku 1970 spolu s Nákvasovou ulicí při celkové úpravě Olšanského náměstí.

Na vinohradské straně Olšanských hřbitovů, kde na konci 19. století končila elektrická dráha obce Královské Vinohrady, sídlila také zahradní restaurace. Její budova pokračovala směrem ke vchodu do hřbitova křídlem, v němž byly obchody s květinami. Mezi nimi byl obchod Arnošta Bahlsena s názvem Flora, který se stal podnětem pro pojmenování budoucí restaurace a celé křižovatky. Zahrada restaurace byla příjemným místem pro návštěvníky vracující se ze hřbitova i pro ty, kteří si chtěli posedět ve stínu stromů. Každou neděli tu vyhrávali muzikanti k tanci a poslechu. Restauranční budova byla zbourána spolu s úpravou křižovatky Jičínská — Vinohradská a přípravou stanice metra kolem roku 1970.

Nejslavnější restaurací s rozsáhlou zahradou a rybníčkem byla Bezovka. Tu na místě bývalé usedlosti a mlýna nechal postavit majitel Olšanského dvora, statkář Güttling, v roce 1875. Po dostavění se stala kulturním a společenským centrem Žižkova. Její hlavní sál, který byl údajně stejně velký jako ten na Slovanském ostrově, sloužil tanečním zábavám, plesům, výstavám a politickým shromážděním. V letních měsících se veškerý život přesunul na zahradu. V květnu 1909 zde Viktor Ponrepo promítal filmy; v tom pokračoval v říjnu také žižkovský občan Vilém Weis, a to v malém sále Bezovky. V roce 1908 koupila Bezovku žižkovská obec s úmyslem zřídit na přilehlých pozemcích centrální náměstí Žižkova, čemuž však zabránila první světová válka. Konec Bezovky přišel v roce 1936, protože bránila projektu na prodloužení Prokopovy ulice na Prokopovo náměstí. K tomu došlo až v 70. letech 20. století.

Galerie

2 fotografie

